

ENERGIDEPARTEMENTET
Postboks 8148 Dep

0033 OSLO

Deres referanse

Vår referanse

Saksbehandler

Dato

2025/8

Louise Kiel Jensen

04.07.2025

Svar på høring - Faglig utredning av forbrenningsutslipp fra olje og gass utvunnet på norsk kontinentalsokkel

Med henvisning høringsbrev - faglig utredning av forbrenningsutslipp fra olje og gass utvunnet på norsk kontinentalsokkel - sendt fra Energidepartementet 7. april 2025, ønsker Norsk Polarinstitut å komme med svar.

Energidepartementet har sendt på høring den varslede fagutredning av forbrenningsutslipp fra olje og gass utvunnet på norsk kontinentalsokkel. Som nevnt i fagutredningen er «*formålet... å belyse globale utslippseffekter av olje og gass utvunnet i Norge, samt virkninger på miljøet i Norge som følge av globale klimagassutslipp fra olje og gass utvunnet på norsk kontinentalsokkel. De største utslippene knyttet til olje og gass globalt sett kommer ikke fra produksjon, men fra forbrenning av olje og gass. For norsk olje og gass dreier dette seg i stor grad om utslipp som oppstår i andre land.*»

Norsk Polarinstitut har ikke kompetanse på beregninger av utslipp, men har en kort kommentar til beregningene på et overordnet nivå. Til gjengjeld har Polarinstituttet god kompetanse på både klimaendringer og hvilke effekter klimaendringer har på miljøet, og vil i likhet med svar på høring av plan for fagutredningen kommentere på innholdet i kapittel 4 *Effekter på miljøet i Norge av klimagassutslipp fra norsk olje- og gasseksport* i fagutredningen.

Beregning av klimagassutslipp

Dokumentet går gjennom beregningsmetoder for både bruttoutslipp og nettoutslipp av klimagasser fra forbrenning av olje og gass utvunnet i Norge. For Norsk Polarinstitut fremstår det som relativt ukomplisert å beregne bruttoutslipp, mens beregningene av nettoutslipp er beheftet med så store usikkerheter at vi ikke mener man på nåværende tidspunkt kan bruke de tallene for å vurdere påvirkning på miljøet. Som gjengitt i fagutredningens vedlegg 1, ble de store usikkerhetene for beregning av nettoutslipp påpekt av flere høringsinstanser som uttalte seg til planen for fagutredningen i 2024. Flere av disse instansene fraråder å bruke nettoutslipp som vurderingsgrunnlag på grunn av disse usikkerhetene. Dette er, som Greenpeace og Natur og Ungdom viser til i deres svar, også i henhold til vurderingen til Oslo Tingrett.

Energidepartementet har likevel valgt å utdype beregningen av nettoutslipp i fagutredningen og anbefaler at «*Det er de samlede, kumulative utslippene globalt som bidrar til global*

oppvarming. Det er derfor nettutslipp som er relevant for å vurdere globale klimaeffekter som følge av produksjonen» og bruker dette datagrunnlaget i kapittel 4.

Det er naturligvis sant at det er de samlede utslippene som gir opphav til de klimaendringer vi observerer, og at nettutslipp kan være mindre enn bruttutslippene. Norsk Polarinstitut mener dog at beregningsmodeller av nettutslipp er beheftet med så mange feilkilder og usikkerhet at de ikke kan brukes som et faktagrunnlag. Da er det bedre å bruke bruttutslippsdata og vite at dette antakeligvis er «worst case»-estimer.

Effekter på miljøet i Norge av klimagassutslipp fra norsk olje- og gass eksport

Kapittelet som skulle omhandle effekter på miljøet i Norge, omhandler i stor grad hvordan forbrenningsutslippene fra olje og gass utvunnet i Norge kan ses i global sammenheng. Det inneholder også videre begrunnelser for at beregninger av nettutslipp må ligge til grunn for vurderinger av effektene på miljøet. Det konkluderes med at de norske utslippene er marginalt små i global sammenheng og påvirkningen derfor kan være utfordrende å kvantifisere, særlig på nasjonalt nivå.

Beskrivelsene av mulige påvirkninger av klimaendringer på miljøet i Norge er beskrevet veldig overfladisk, og det henvises i stor grad til litteratur på globalt nivå (IPCC-rapporter). Som Norsk Polarinstitut nevnte i høringsvar til plan for fagutredning så finnes det mye god overvåking og litteratur som er spesifikk for endringer i Norge og vi ønsker at dette kom bedre frem i rapporten.

Vi forventer at rapporten «Klima i Norge» som utarbeides av Norsk klimaservicesenter (Meteorologisk institutt, Kartverket, NVE, NORCE og Bjerknessenteret) som lanseres i oktober 2025, vil gi et godt samlet kunnskapsgrunnlag for de fysiske klimaendringer vi observerer i Norge i dag. Vi vet allerede i dag at Norge opplever noen av de største temperaturøkningene som finnes globalt¹.

I Norge har vi heldigvis en god nasjonal overvåking av naturmiljøet og jevnlig oppdatering av observerte effekter på miljøet. Resultater fra overvåkingen presenteres blant annet i arbeidet med Økologisk Tilstand^{2 3}, som både for det marine og det terrestriske miljøet konkluderer med at klimaendring er de viktigste driverne for de endringer som observeres i naturmiljøet. Endringene er spesielt store i våre arktiske områder og hvert år belyses forskjellige forskningsfunn i rapporten *The State of Environmental Science in Svalbard* (SESS)⁴. Det store forskningsprosjektet Arven etter Nansen, som har forsket på det fysiske og det biologiske miljøet i det nordlige Barentshavet, samt havet nord for Svalbard, er avsluttet og har oppsummert sine viktigste i en avslutningsrapport⁵.

Regionalt for arktiske områder finnes det mye kunnskap og kunnskapsgrunnlaget blir oppdatert jevnlig. Under Arctic Monitoring and Assessment Programme (AMAP) blir statusen

¹ Isaksen, K., Nordli, Ø., Ivanov, B. *et al.* Exceptional warming over the Barents area. *Sci Rep* **12**, 9371 (2022). <https://doi.org/10.1038/s41598-022-13568-5>

² <https://www.hi.no/hi/nyheter/2023/mars/finner-tydelige-endringer-i-okosystemene-i-nordsjoen-og-skagerrak> (med linke til rapportene for alle tre norske havområder)

³ Pedersen, Å.Ø., Jepsen, J.U., Paulsen, I.M.G., Fuglei, E., Mosbacher, J.B., Ravolainen, V., Yoccoz, N.G., Øseth, E., Böhner, H., Bråthen, K.A., Ehrich, D., Henden, J.-A., Isaksen, K., Jakobsson, S., Madsen, J., Soininen, E., Stien, A., Tombre, I., Tveraa, T., Tveito, O.E., Vindstad, O.P.L., Ims, R.A. 2021. *Norwegian Arctic Tundra: a Panel-based Assessment of Ecosystem Condition. Report Series 153. Norwegian Polar Institute, Tromsø*

⁴ <https://sios-svalbard.org/SESSreport>

⁵ <https://arvenetternansen.com/final-report/>

for klimaendringer evaluert hvert andre år, sist i rapporten *Arctic Climate Change update 2024*⁶.

Når det gjelder betydningen av klimaendringer for miljøet og hvordan responsen til miljøet virker tilbake på klimaet, så pågår det et arbeid under Conservation of Arctic Flora and Fauna (CAFF) og AMAP, hvor forskjellige fagmiljøer evaluerer feedback-mekanismer for deres miljø⁷.

Norsk Polarinstitutt mener at fagutredningen i større grad burde ha gitt en oppsummering av dagens status for endringer i naturmiljøet i Norge forårsaket av klimaendringer, blant annet med inspirasjon fra arbeidet nevnt over. Dette ville ha gitt et felles faggrunnlag for de konsekvensutredninger som skal gjennomføres ved kommende utbygginger. I fagutredningen kunne man ha pekt på et utvalg av etablerte og alvorlige endringer i de norske økosystemer som disse konsekvensutredninger bør redegjøre for. Utslipp fra forbrenning av olje og gass utvunnet fra en enkel utbygging er naturligvis ikke ansvarlig for observerte endringer alene. Men dersom det etableres en felles metode for å sammenligne bruttoutsippet fra den enkelte utbyggingen til det globale tallmaterialet, vil man kunne beregne det relative bidraget fra utbyggingen. Dermed vil man også kunne estimere hvor stor en påvirkning utbyggingen vil ha på de endringer som observeres i Norge.

Konklusjon

Konsekvensvurderinger av kommende petroleumsutbygginger bør naturligvis bygge på så presist tallmateriale som mulig, og det betyr at bruttoutslipp fra forbrenning av olje og gass utvunnet på norsk sokkel bør anbefales som grunnlag for videre beregninger. De feltspesifikke utslippene kan da sammenlignes med de globale utslipp på en standardisert måte og det relative bidraget til endringer på naturmiljøet i Norge kan beregnes. Fagutredningen burde ha inneholdt en statuoppdatering av observerte klimaeffekter på naturmiljøet i Norge og angitt felles temaer som fremtidige konsekvensutredninger bør inneholde.

Med vennlig hilsen

Ida Kristin Danielsen
fungerende seksjonsleder

Louise Kiel Jensen
seniorrådgiver

⁶ <https://www.amap.no/documents/doc/amap-arctic-climate-change-update-2024-key-trends-and-impacts/3851>

⁷ <https://www.frontiersin.org/research-topics/56230/climate-change-impacts-on-arctic-ecosystems-and-associated-climate-feedbacks/articles>